for arbejdsformidlingen i denne stat, giver den disse arbejdstagere rettigheder, som de ikke ellers ville have, og som derfor bidrager til at sikre arbejdskraftens frie bevægelighed i overensstemmelse med traktatens artikel 51.

Fællesskabslovgiver har ved i artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i den nævnte forordning at knytte betingelser til de rettigheder, som indrømmes arbejdsløse arbejdstagere, der søger beskæftigelse, korrekt udøvet sit skøn med hensyn til gennemførelsen af arbejdskraftens fri bevægelighed.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-62/91 *

I — Faktiske omstændigheder og skriftlig forhandling

1. *De relevante retsregler*

1. Artikel 67, stk. 1, 2 og 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, i den ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), kodificerede udgave bestemmer følgende:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt som arbejdstager efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejede sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, dog forudsat, at beskæftigelsesperioderne ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter denne lovgivning.

2. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt beskæftigelsesperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt som arbejdstager efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejede sig om beskæftigelsesperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning.

* Processprog: engelsk.

3. Bortset fra de i artikel 71, stk. 1, litra a), nr. ii), og litra b), nr. ii), omhandlede tilfælde, er anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1 og 2 betinget af, at den pågældende senest har tilbagelagt:

— forsikringsperioder, i det i stk. 1 omhandlede tilfælde

— beskæftigelsesperioder, i det i stk. 2 omhandlede tilfælde

efter den lovgivning, i henhold til hvilken ydelserne begæres.«

Samme forordnings artikel 69, stk. 1, bestemmer følgende:

»1. En helt arbejdsløs arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der opfylder de i en medlemsstats lovgivning foreskrevne betingelser for ret til ydelser, og som rejser til en eller flere andre medlemsstater for at søge beskæftigelse dér, bevarer sin ret til disse ydelser under følgende betingelser og inden for følgende grænser:

a) Han skal før sin afrejse have været tilmeldt som arbejdssøgende og have stået til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente stat i mindst fire uger, efter at han blev arbejdsløs. Det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution kan dog give samtykke til, at han rejser inden udløbet af denne frist.

b) Han skal tilmelde sig som arbejdssøgende ved arbejdsformidlingen i hver af de medlemsstater, han rejser til, og underkaste sig den dér bestående kontrol; denne betingelse anses for opfyldt for tidsrummet forud for tilmeldingen, såfremt denne sker inden syv dage efter det tidspunkt, da den pågældende er ophørt med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den stat, han har forladt; i undtagelsestilfælde kan det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution forlænge denne frist.

c) Retten til ydelser bevares i et tidsrum af højst tre måneder, regnet fra det tidspunkt, da den pågældende er ophørt med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den stat, han har forladt, dog således at det samlede tidsrum, for hvilket der tilkendes ydelser, ikke kan overstige det tidsrum, for hvilket den pågældende har ret til ydelser i medfør af den nævnte stats lovgivning; hvor det drejer sig om en sæsonarbejder, er dette tidsrum yderligere begrænset til den resterende del af den sæson, for hvilken han er ansat.«

2. Ifølge section 14(2)(a), i Social Security Act 1975 skal en ansøger for at have ret til ydelser ved arbejdsløshed opfylde de betingelser vedrørende betaling af bidrag, der er fastsat i samme lovs bilag 3, punkt 1. Den første betingelse vedrørende bidrag, der er nærmere fastsat i dette bilags punkt 1, afsnit 2, er følgende:

»a) Ansøgeren skal faktisk have betalt bidrag i en relevant kategori i et af de to seneste hele år, der ligger forud for be-

gyndelsen af det år, der er relevant med hensyn til den begærede ydelse, og disse bidrag skal have været betalt før den relevante periode.«

Den relevante kategori bidrag for ydelser ved arbejdsløshed er kategori I (samme lovs section 13(1)).

2. *Tvisten i hovedsagen*

Gray, der er britisk statsborger, er gift og far til tre børn.

Efter at have arbejdet i England rejste han med sin hustru til Gran Canaria (Spanien) og bosatte sig dér i 1971, mens to af hans børn forblev i England for at fortsætte deres skolegang. Disse børn aflagde deres forældre besøg i næsten alle skoleferier, og Gray tilbragte næsten hvert år en måned i England, hvor han opholdt sig hos venner.

På øen Gran Canaria arbejdede Gray som bestyrer af den restaurant, som hans hustru havde købt. Han betalte i forbindelse hermed sociale sikringsbidrag i henhold til spansk lovgivning indtil den 11. januar 1990, da hans hustru solgte restauranten.

Gray vendte tilbage til England den 26. februar s.å., efter at han som et udslag af velvilje havde bistået den nye ejer af restauranten med at blive etableret. I løbet af perioden fra 11. januar til 26. februar 1990 lod Gray sig ikke registrere som arbejdssøgende hos de spanske myndigheder og ansøgte ikke om ydelser i Spanien, fordi han havde til hensigt snarest muligt at vende tilbage til England.

Da han kom tilbage til England, ansøgte han fra den 28. februar 1990 om ydelser ved arbejdsløshed, som blev nægtet ham i henhold til artikel 67, stk. 3, i forordning nr. 1408/71 med den begrundelse, at han seneste forsikringsperiode ikke var blevet tilbagelagt i England, og han derfor ikke kunne henvise til sociale sikringsbidrag, der var betalt i Spanien. Desuden kunne han ikke påberåbe sig samme forordnings artikel 69, stk. 1, fordi han, før han forlod Spanien, ikke havde ladet sig registrere som arbejdssøgende hos arbejdsformidlingen i dette land, og fordi han ikke havde stået til rådighed for denne i fire uger.

Gray er nu deltidsansat som tankpasser på et værksted.

Social Security Appeal Tribunal, hvor Gray anlagde sag mod Adjudication Officer, fastslog først enstemmigt, at Gray ikke kan anses for at være omfattet af artikel 71, stk. 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 1408/71. Retten lagde herved navnlig følgende faktiske omstændigheder til grund: Gray havde ikke bevaret nogen bolig i Det Forenede Kongerige; hans hustru boede sammen med ham i Spanien, mens børnene var i England; Gray's beskæftigelse i Spanien var »stabil« (jf. dom af 17.2.1977, sag 76/76, Di Paolo, Sml. s. 315); hans hustru var ejer af den virksomhed, som skulle forsørge dem i denne del af deres liv; Gray's centrale interesser var i de år, hvor han var beskæftiget i Spanien, i dette land, fordi han tjente alle

sine indtægter dér og ligeledes i næsten elleve måneder af hvert år tilbragte al sin fritid i Spanien.

Den forelæggende ret har udtalt, at den omstændighed, at han i lovgivningens forstand bevarede sin bopæl i England, havde ringe betydning, for så vidt det kriterium, der skal lægges til grund, er kriteriet om det sædvanlige opholdssted. Beskæftigelsens stabilitet skaber en formodning for bopæl samme sted (dommen i den nævnte Di Paolo-sag), en formodning, som Gray ikke har været i stand til at afkræfte. Derfor kunne artikel 71 ikke finde anvendelse.

Flertallet af medlemmerne af Social Security Appeal Tribunal (herefter benævnt »flertallet«) har dernæst bemærket, at bestemmelserne i forordning nr. 1408/71, som er udstedt i henhold til traktatens artikel 51, »skal gøre det muligt for arbejdstagere, der flytter inden for Fællesskabet, at bevare de rettigheder og fordele, de har erhvervet, uden at reglerne fører til uberettigede dobbeltydelser« (præamblen til forordning nr. 1408/71). Udtrykket »arbejdstagere« i artikel 51 omfatter efter flertallets opfattelse nødvendigvis også personer, som på et givet tidspunkt ikke arbejder, men som er i den arbejdsdygtige alder og søger beskæftigelse.

Flertallet er af den opfattelse, at betingelsen i artikel 67, stk. 3, i forordning nr. 1408/71 om, at den seneste forsikringsperiode skal have været tilbagelagt i det land, efter hvis lovgivning ydelserne begæres, og betingelsen i forordningens artikel 69, stk. 1, hvorefter man skal have været tilmeldt som arbejdssøgende i mindst fire uger i den seneste beskæftigelsesstat, begge modvirker den frie bevægelighed for personer, der søger arbejde. En person, hvis arbejde i udlandet afsluttes, og som ikke har arbejde at vende tilbage til i Det Forenede Kongerige, påføres således en økonomisk ulempe, hvis den pågældende straks rejser til Det Forenede Kongerige for at søge arbejde, for så vidt han vil være nødsaget til at forblive i det seneste beskæftigelsesland i den tid, der er nødvendig for dér at opnå ydelser, såfremt han har behov for at falde tilbage på offentlige midler, før han kan tjene en løn.

Præsidenten for den forelæggende ret (herefter benævnt »præsidenten«) er derimod af den opfattelse, at spørgsmålet må bedømmes ud fra datoen for flytningen. Da Gray forlod Spanien, havde han ikke ret til spanske ydelser, fordi han ikke stod til rådighed for nyt arbejde. Han havde, om end af andre grunde, heller ikke ret til ydelser i England. Derfor kan man ifølge præsidentens opfattelse ikke tale om en begrænsning af den frie bevægelighed, for så vidt Gray's situation ikke var blevet forværret i forhold til hans situation i Spanien.

Efter præsidentens opfattelse afspejler forordning nr. 1408/71, hvad Kommissionen (som har foreslået den) og Rådet (som har vedtaget den enstemmigt) har anset for nødvendigt på området for social sikring for at gennemføre arbejdskraftens fri bevægelighed. Præsidenten tilføjer, at der kun kan opstå spørgsmål om de pågældende bestemmelsers gyldighed, såfremt disse bestemmelser slet ikke fører til, at formålet, nemlig fri bevægelighed, nås, hvilket han afviser.

Efter præsidentens opfattelse betyder begrebet »arbejdstager« for en umiddelbar be-

tragtning personer, der er beskæftiget, og der må sondres mellem en arbejdstager i denne forstand og en »arbejdsløs«, et udtryk der anvendes andetsteds i forordningens præambel (»der [bør] især for et begrænset tidsrum ydes arbejdsløse understøttelse efter den medlemsstats lovgivning, som de pågældende senest har været omfattet af«).

Præsidenten har endvidere henvist til, at en person, som har forladt en medlemsstat uden dér at oppebære ydelser ved arbejdsløshed, ikke kan ansøge om og opnå ydelser ved arbejdsløshed, når han ankommer til en anden medlemsstat, hvilket ikke er i strid med EØF-traktatens artikel 48, som kun giver arbejdsløse personer ret til »at blive boende på en medlemsstats område... efter at have haft ansættelse dér« [stk. 3, litra d)].

Præsidenten har herved præciseret, at artikel 67 i forordning nr. 1408/71 sikrer personer, som befinder sig i denne situation, ret til ydelser ved arbejdsløshed, mens samme forordnings artikel 69 giver personer, som kommer til en medlemsstat, ikke som arbejdstagere, men som personer, der søger beskæftigelse, ret til fortsat at oppebære deres ydelser i indtil tre måneder (idet udgiften herved overvæltes på den stat, som de har forladt).

Ifølge præsidenten følger kravet i artikel 69 om tilmelding som arbejdssøgende i fire uger i den kompetente stat af nødvendige politiske hensyn. En person, der ønsker at eksportere ydelser ved arbejdsløshed, skal i den kompetente stat i en periode, som i princippet er fire uger, udfolde bestræbelser med henblik på at finde arbejde, hvilket efter præsidentens opfattelse er i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 48, som ikke udtrykkeligt giver ret til fri bevægelighed med henblik på at finde beskæftigelse. Hvad der ifølge præsidenten frem for alt er afgørende, er den frie bevægelighed for personer, der faktisk er arbejdstagere, mens personer, der søger beskæftigelse, også har ret til ydelser, men under forbehold af, at de først godtgør, at de har denne status i henhold til den kompetente stats lovgivning.

Præsidenten har heraf konkluderet, at såfremt Gray's krav blev imødekommet, ville det være ensbetydende med at anerkende, at arbejdsløse personer, der kom fra en anden medlemsstat, havde umiddelbar adgang til ydelser af dennes midler, hvilket ville pålægge den en uacceptabel byrde. Man kan imidlertid ikke udlede en sådan ret til adgang til ydelser af traktatens artikel 51.

I betragtning af den tvivl, som flertallet har givet udtryk for med hensyn til de pågældende fællesskabsbestemmelsers gyldighed, har Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis, dog besluttet ved kendelse af 25. januar 1991 at udsætte sagen for at stille Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71 ugyldige i den forstand, at de fraviger traktatens artikel 51, som bestemmer 'på forslag af Kommissionen vedtager Rådet med enstemmighed de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed'?

I bekræftende fald, hvad er virkningen af en sådan ugyldighed for Gray's krav?«

3. *Retsforhandlingerne for Domstolen*

Kendelsen fra Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis, er registreret på Domstolens Justitskontor den 14. februar 1991.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for De Europæiske Fællesskabers Domstol er der afgivet skriftlige indlæg den 27. maj 1991 af Rådet for De Europæiske Fællesskaber ved Jill Aussant og Chiara Zilioli, Rådets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Nicholas Khan, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, den 30. maj 1991 af den tyske regering ved Ernst Röder og Joachim Karl som befuldmægtigede og den 5. juni 1991 af Det Forenede Kongeriges regering ved H. A. Kaya, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

Ved beslutning af 8. oktober 1991 har Domstolen henvist sagen til Tredje Afdeling.

II — Skriftlige indlæg indgivet til Domstolen

Den tyske regering er af den opfattelse, at de pågældende bestemmelser er forenelige med EØF-traktaten. Den mener principielt, at traktatens artikel 48 og 51 kun vedrører arbejdstagere, dvs. personer, som er erhvervsaktive inden for rammerne af en arbejdsaftale, mens personer, der flytter for at søge beskæftigelse, kun er omfattet af bestemmelserne om fri bevægelighed i traktatens artikel 48, stk. 3, litra a), og b), og af forordningerne udstedt til gennemførelse heraf for så vidt angår adgangen til beskæftigelse (se herved dom af 18.6.1987, sag 316/85, Lebon, Sml. s. 2811, præmis 26).

Den tyske regering har i denne forbindelse anført, at forordning nr. 1408/71 til gennemførelse af traktatens artikel 51 bestemmer, at den arbejdsløse arbejdstager i en begrænset periode har ret til ydelser ved arbejdsløshed i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, som han senest har været omfattet af (den niende betragtning til og artikel 69 i forordning nr. 1408/71). Samme forordnings artikel 67 giver, stadig til gennemførelse af traktatens artikel 51, arbejdstagere, som allerede har haft beskæftigelse i den medlemsstat, som de har flyttet deres bopæl til, ret til ydelser ved arbejdsløshed på grundlag af beskæftigelses- eller forsikringsperioder tilbagelagt i den tidligere beskæftigelsesstat.

Den tyske regering mener, at der ikke af EØF-traktatens artikel 51 kan udledes en forpligtelse til at give arbejdsløse ubetinget ret til ydelser ved arbejdsløshed i den nye medlemsstat. Denne artikel forpligter efter den tyske regerings opfattelse blot Rådet til på området for social tryghed at vedtage de foranstaltninger, der er nødvendige for at

gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed. Hvad navnlig angår arbejdsløses adgang til en ny beskæftigelse, indeholder den nævnte artikel 67 og artikel 69 efter den tyske regerings opfattelse de foranstaltninger, der er nødvendige for at gøre det muligt for arbejdsløse faktisk at udøve deres ret til adgang til ny beskæftigelse.

Ifølge den tyske regering ville en ubegrænset mulighed for at gøre krav på ydelser ved arbejdsløshed i den nye bopælsstat nødvendigvis være berettiget, såfremt der fandtes et fælles marked for arbejde, og såfremt den kompetente arbejdsformidling også havde mulighed for at frigøre sig fra sin forpligtelse til at udbetale disse ydelser til den pågældende ved at tilbyde ham beskæftigelse i andre medlemsstater (se herved dom af 22.2.1990, sag C-228/88, Bronzino, Sml. I, s. 531, præmis 13 ff.). Den tyske regering har afslutningsvis anført, at et sådant marked, som ganske vist kan være et politisk mål, imidlertid endnu ikke eksisterer.

Det Forenede Kongeriges regering har, hvad nærmere angår EØF-traktatens artikel 51, anført, at denne bestemmelse giver Rådet bemyndigelse til på området for social tryghed at vedtage de foranstaltninger, der er »nødvendige« for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, hvoriblandt de to foranstaltninger, der er nævnt i denne artikel, ikke er en udtømmende liste. Dette bekræftes ifølge Det Forenede Kongeriges regering bl.a. af de udtryk, der anvendes i den franske, tyske, italienske og nederlandske version af denne bestemmelse. Da de nødvendige foranstaltningers præcise rækkevidde og indhold ikke fremgår af artikel 51 selv, må Rådet ifølge Det Forenede Kongeriges regering nødvendigvis have et vist skøn ved sit valg af midler, der gør det muligt at nå de tilsigtede formål.

Det Forenede Kongeriges regering har henvist til, at Domstolen ganske vist allerede er blevet foranlediget til at udtale, at visse særlige bestemmelser i forordning nr. 1408/71 var uforenelige med traktatens artikel 51. Således er en begrænsning af sammenlægningen af ydelser, som indebærer en forringelse af rettigheder, som de pågældende allerede har i en medlemsstat alene i henhold til national lovgivning, uforenelig med denne artikel (se dom af 21.10.1975, sag 24/75, Petroni, Sml. s. 1149, præmis 21, af 6.3.1979, sag 100/78, Rossi, Sml. s. 831, præmis 14 og 16, og af 9.7.1980, sag 807/79, Gravina, Sml. s. 2205, præmis 6 og 7). Ifølge Det Forenede Kongeriges regering har den pågældende imidlertid i nærværende sag ikke nogen ret til ydelser ved arbejdsløshed i henhold til national lovgivning alene, og det spørgsmål, der opstår, er, om den pågældende med held kan gøre gældende, at fællesskabslovgivningens udtrykkelige bestemmelser, som ligeledes er til hinder for adgang til ydelser ved arbejdsløshed i Det Forenede Kongerige, selv er uforenelige med artikel 51.

Som Domstolen imidlertid har udtalt i dommen af 13. juli 1976 (sag 19/76, Triches, Sml. s. 1243), må de af Rådet i henhold til artikel 51 trufne foranstaltninger ganske vist ikke have til følge, at en vandrende arbejdstager fratages en ret, der er erhvervet alene i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor han har arbejdet, men der er ingen af de ovennævnte bestemmelser i traktaten (artikel 3, 48, 51 og 117), der indskrænker den frihed, som ved artikel 51 er indrømmet Rådet til i så henseende at vælge enhver objektivt begrundet foranstaltning, endog selv om de trufne bestemmelser ikke udelukker enhver risiko for ulighed mellem arbejdstagere på grund af forskelligheder mellem de pågældende nationale ordninger.

Ifølge Det Forenede Kongeriges regering er Rådets skøn ved valget af de midler, der skal anvendes, tilstrækkelig vidt til, at de pågældende artikler i forordning nr. 1408/71 kan være forenelige med traktatens artikel 51, selv når den valgte ordning ikke udelukker enhver risiko for ulighed mellem arbejdstagere.

Det Forenede Kongeriges regering har i denne forbindelse henvist til, at de forordninger, der er udstedt i henhold til artikel 51, »ikke har indført en fælles social sikringsordning, men har ladet selvstændige ordninger bestå, der hjemler bestemte krav mod bestemte institutioner, over for hvilke den ydelsesberettigede har direkte rettigheder enten i medfør af national ret alene eller i medfør af national ret om nødvendigt suppleret med fællesskabsretten« (se dommen i Rossi-sagen, sag 100/78, præmis 13), og at der i henhold til traktatens artikel 51 »skal ske en samordning af medlemsstaternes lovgivninger, hvorimod bestemmelsen ikke opstiller noget krav om en harmonisering. Artikel 51 er derfor ikke til hinder for, at der gælder forskellige sociale sikringsordninger i de forskellige medlemsstater og dermed forskellige rettigheder for arbejdstagere, alt efter hvor de er beskæftiget. Traktatens artikel 51 er således ikke til hinder for, at de sociale sikringsordninger i de forskellige medlemsstater indeholder forskellige materielle og formelle regler, således at arbejdstagere har forskellige rettigheder, alt efter hvor de er beskæftiget« (dom af 15.1.1986, sag 41/84, Pinna, Sml. s. 1, præmis 20). Det eneste formål med forordning nr. 1408/71 er at koordinere de nationale retlige sociale sikringsordninger (se dom af 12.7.1979, sag 266/78, Brunori, Sml. s. 2705, præmis 6).

Efter Det Forenede Kongeriges regerings opfattelse er artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 udtryk for et politisk valg fra lovgivers side, som består i at lade den medlemsstat bære den største del af byrden ved betaling af ydelser ved arbejdsløshed, i hvilken den pågældende person senest har betalt bidrag, og i at tilskynde arbejdsløse personer til først at søge arbejde i den medlemsstat, i hvilken de senest har været beskæftiget.

Det Forenede Kongeriges regering mener, at det i denne forbindelse er hensigtsmæssigt at præcisere de pågældende bestemmelsers formål. Mens artikel 67 beskytter de arbejdstageres situation, som flytter til en anden medlemsstat for at tage arbejde dér, angår artikel 69 arbejdssøgendes situation, idet den sætter dem i en økonomisk betrygget situation, mens de søger beskæftigelse i en anden medlemsstat, såfremt visse betingelser er opfyldt. Det Forenede Kongeriges regering har i denne sammenhæng henvist til, at Domstolen for nylig har udtalt, at når der er tale om beskæftigelsessøgende, hvis situation er en anden end arbejdstageres, er rimelige restriktioner ikke uforenelige med princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed (dom af 26.2.1991, sag C-292/89, Antonissen, Sml. I, s. 745).

Hvad nærmere angår artikel 67 i forordning nr. 1408/71 har Det Forenede Kongeriges regering anført, at for så vidt tilbagelæggelse af forsikringsperioder i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning er en forudgående betingelse for udbetaling af ydelser ved arbejdsløshed, skulle Adjudication Officer tage hensyn til ordlyden af artikel 67. I henhold til artikel 67, stk. 3, opfyldte Gray imidlertid ikke betingelserne for at oppebære ydelser ved arbejdsløshed i henhold til denne artikel, fordi hans seneste forsikringsperioder var tilbagelagt i Spanien og begæringen blev fremsat i Det Forenede Kongerige.

Det Forenede Kongeriges regering er af den opfattelse, at når det bestemmes, at anvendelse af bestemmelserne om sammenlægning er betinget af, at den pågældende »senest har tilbagelagt« forsikrings- eller beskæftigelsesperioder efter den lovgivning, i henhold til hvilken ydelserne begæres, fastsættes der i artikel 67, stk. 3, en betingelse, som er fuldt ud rimelig. Efter regeringens opfattelse repræsenterer denne betingelse nemlig den økonomiske forbindelse, som den pågældende under normale omstændigheder allerede vil have etableret med den medlemsstat, i hvilken han ønsker at ansøge om ydelser ved arbejdsløshed. Da forordning nr. 1408/71 koordinerer, snarere end den harmoniserer de nationale bestemmelser om social sikring, er artikel 67, stk. 3, efter regeringens opfattelse fuldt ud forenelig med traktatens artikel 51.

Det Forenede Kongeriges regering har endvidere henvist til, at Domstolen i dommen af 16. maj 1991 (sag C-272/90, Van Noorden, Sml. I, s. 2543) skulle udtale sig om spørgsmålet, om artikel 67 (bl.a.) skal fortolkes således, at den tillader en medlemsstat ikke at tilkende en fællesskabsstatsborger ydelser ved arbejdsløshed for en længere periode end den periode på tre måneder, der er fastsat i forordningens artikel 69, stk. 1, litra c), når den pågældende person ikke »senest har tilbagelagt« en beskæftigelses- eller forsikringsperiode i den pågældende medlemsstat, således som det kræves for at være omfattet af bestemmelserne i artikel 67. Domstolen svarede, at i et sådant tilfælde kan den pågældende kun oppebære ydelser ved arbejdsløshed i henhold til artikel 69, og forkastede den argumentation, hvorefter artikel 67 var uforenelig med traktatens artikel 7 og 58-66.

Det Forenede Kongeriges regering har anført, at i nærværende sag kan den omstændighed, at den pågældende, til forskel fra hvad der var tilfældet i Van Noorden-sagen, fra begyndelsen har været omfattet af lovgivningen om social sikring i Det Forenede Kongerige, før han forlod dette land, ikke begrunde, at man når til et andet resultat.

Det Forenede Kongeriges regering mener, at ifølge en fortolkning efter ordlyden af artikel 67 er det klart, at Gray ikke opfylder de nødvendige betingelser for at oppebære ydelser ved arbejdsløshed i Det Forenede Kongerige, og at en formålsfortolkning af samme bestemmelse fører til det resultat, at Rådet har villet fastslå som hovedregel, at en person skulle have en økonomisk forbindelse med den medlemsstat, i hvilken han begærer ydelsen, før han i denne stat kan fremsætte begæring om, at der tages hensyn til beskæftigelses- eller forsikringsperioder tilbagelagt i andre medlemsstater. Det er regeringens opfattelse, at Domstolen selv synes uden diskussion at have accepteret betingelsen i artikel 67, stk. 3, i dommen af 17. februar 1977, Di Paolo, præmis 9.

Desuden følger det efter regeringens opfattelse af samme bestemmelse, at undtagelsestilfælde skal behandles efter bestemmelserne i samme forordnings artikel 71, stk. 1, litra a), nr. ii) og litra b), nr. ii).

Det Forenede Kongeriges regering har tilføjet, at artikel 67, stk. 3, blot går ud på, at den status quo, der består i henhold til den nationale lovgivning, skal anvendes på enhver arbejdsløs person, uanset hans oprindelsesmedlemsstat, hvilket er i overensstemmelse med det princip, som Domstolen har tilsluttet sig i dommen af 12. juni 1986 (sag

302/84, Ten Holder, Sml. s. 1821), hvorefter udgiften ved udbetaling af ydelser bæres af den kompetente medlemsstat frem for af bopælsmedlemsstaten. Undtagelsen fra dette princip, som finder anvendelse i nærværende sag, er den situation, at de økonomiske forbindelser med bopælsmedlemsstaten er sådanne, at det er hensigtsmæssigt at pålægge denne forpligtelsen til udbetaling af ydelser (jf. artikel 71 i forordning nr. 1408/71).

Det Forenede Kongeriges regering har endvidere anført, at hvis der tilbagelægges en, selv meget kort, beskæftigelsesperiode (med det resultat, at der faktisk betales bidrag til den sociale sikringsordning i Det Forenede Kongerige), bliver dette land i henhold til artikel 67, stk. 1 og 3, forpligtet til at udbetale ydelser ved arbejdsløshed i en senere arbejdsløshedsperiode, selv om der ikke er betalt noget bidrag i kategori I i Det Forenede Kongerige i noget skatteår, som er relevant for denne ansøgning.

Hvad nærmere angår artikel 69 i forordning nr. 1408/71 har Det Forenede Kongeriges regering anført, at denne bestemmelse bevirker, at Gray afskæres fra at oppebære ydelser, fordi han ikke har tilmeldt sig som arbejdssøgende i Spanien mellem det tidspunkt, hvor han ophørte med at arbejde efter salget af restauranten, og hans tilbagevenden til Det Forenede Kongerige.

Det Forenede Kongeriges regering er for det første af den opfattelse, at nøglen til den ved denne artikel indførte ordning er registrering hos de kompetente myndigheder, hvilket muliggør en passende kontrol fra disses side.

Det Forenede Kongeriges regering har dernæst henvist til, at Domstolen i dommen af 19. juni 1980 (forenede sager 41/79, 121/79 og 796/79, Testa, Sml. s. 1979, præmis 14 og 15) vedrørende artikel 69, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 har udtalt, at artikel 51 »ikke [forbyder] fællesskabslovgiver at knytte betingelser til eller at sætte grænser for de rettigheder, som han giver med henblik på at sikre den frie bevægelighed for arbejdskraften«, navnlig når bestemmelserne er en del »af en særordning, der indrømmer arbejdstagerne rettigheder, som de ellers ikke ville have«.

Ifølge Det Forenede Kongeriges regering er betingelsen om tilmelding i artikel 69, stk. 1, en del af denne særordning, og den er rimelig og afpasset efter formålet, således at den er forenelig med traktatens artikel 51.

Det Forenede Kongeriges regering har endelig anført, at de meget generelle vendinger, som artikel 51 er affattet i, ikke kan fortolkes således, at de kræver, at Rådet fastsætter en lovgivning, som forpligter medlemsstaterne til at indføre en social sikringsordning, som gælder til fordel for alle vandrende arbejdstagere, uden frister og uden betingelser som betingelsen om tilmelding, som gør det muligt for medlemsstaterne at udøve en effektiv kontrol med, at offentlige midler anvendes korrekt.

På baggrund af disse betragtninger anser Det Forenede Kongeriges regering det ikke for nødvendigt at afgive indlæg om det andet spørgsmål.

Det Forenede Kongeriges regering har derfor konkluderet, at Domstolen bør fastslå, at gennemgangen af EØF-traktatens artikel 51 intet har frembragt, der kan rejse tvivl

om gyldigheden af artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

Rådet har anført, at fællesskabsretten ikke selvstændigt garanterer fri bevægelighed for personer, der søger beskæftigelse, da denne søgen blot er et nødvendigt middel for at gennemføre og fuldstændiggøre arbejdstagerens frie bevægelighed. Ifølge Rådet fremgår dette bl.a. klart af den omstændighed, at der ikke er nogen restriktion for arbejdskraftens frie bevægelighed som omhandlet i EØF-traktatens artikel 48, mens retten til at opholde sig i en medlemsstat for dér at søge beskæftigelse (for ikke at tale om retten til at være omfattet af bestemmelser om social sikring) kan være tidsbegrænset. En national lovgivning, som begrænser varigheden af opholdsretten for en fællesskabsstatsborger, der søger beskæftigelse i en medlemsstat, er således ikke i strid med fællesskabsrettens bestemmelser, på betingelse af, at den fastsatte frist ikke bringer den tilsigtede virkning af princippet om fri bevægelighed i fare (dom af 26.2.1991, sag C-292/89, Antonissen).

Med hensyn til arten af forordning nr. 1408/71 har Rådet anført, at den har til formål at koordinere og ikke at harmonisere de nationale lovgivninger om social sikring, som det klart fremgår af den anden, syvende og niende betragtning til forordningen. Ved forordningen er der nemlig gennemført visse grundregler, uden at den nationale lovgivnings indhold for så vidt er ændret. Forordningen fastsætter ligeledes lovkonfliktregler og udpeger de kompetente myndigheder, institutioner og stater. Bl. a. giver forordningens artikel 67-71 arbejdsløse arbejdstagere visse rettigheder med det formål at undgå, at de stilles ringere, når de flytter for at søge arbejde i en anden medlemsstat. Ifølge disse artikler kan potentielle fællesskabsarbejdstagere oppebære ydelser ved arbejdsløshed, når først deres status som arbejdsløs arbejdstager er godtgjort i henhold til den kompetente stats lovgivning.

Rådet har anført, at den berørte i denne sag ikke har godtgjort sin status i henhold til spansk ret (idet Spanien er den kompetente stat). Følgelig kunne han ikke være omfattet af de bestemmelser i forordningen, som ville have givet ham ret til ydelser ved arbejdsløshed i England, og han måtte derfor påberåbe sig bestemmelserne i national ret. Ifølge Rådet kunne han imidlertid ikke oppebære ydelser ved arbejdsløshed i henhold til nationalretlige bestemmelser, hverken på øen Gran Canaria, fordi han ikke var arbejdssøgende og ikke stod til rådighed for arbejdsformidlingen i Spanien, eller i England på grundlag af tidligere tilbagelagte beskæftigelsesperioder i denne stat.

Rådet har tilføjet, at når den pågældende på ny er omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning for enhver senere periode, vil den forsikringsperiode, der er tilbagelagt i Spanien, blive taget i betragtning i henhold til forordningen, hvilket vil forbedre hans situation i forhold til den situation, der ville have foreligget ved anvendelse af nationalretlige bestemmelser alene.

Med hensyn til formålet med EØF-traktatens artikel 51 har Rådet anført, at det har et vist skøn ved valget af de midler, der skal gøre det muligt at nå formålet, nemlig arbejdskraftens frie bevægelighed. For at nå det resultat, at artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 er ugyldige, måtte det derfor efter Rådets me-

ning bevises, at disse bestemmelser ikke bidrager til at nå dette formål, eller at de er til hinder herfor (jf. dom af 21.10.1976, sag 24/75, Petroni, og af 13.10.1977, sag 112/76, Manzoni, Sml. s. 1647).

Efter Rådets opfattelse er disse to bestemmelser forenelige med traktaten, for så vidt de ikke skaber nogen hindring for arbejdstagernes frie bevægelighed og navnlig ikke bevirker, at de mister sociale sikringsfordele, som en medlemsstats lovgivning alene under alle omstændigheder sikrer dem. De giver tværtimod statsborgere i medlemsstaterne rettigheder, som de ikke automatisk havde tidligere, f.eks. retten til under visse betingelser at opnå, at der tages hensyn til forsikrings- eller beskæftigelsesperioder tilbagelagt som lønmodtager i henhold til en anden medlemsstats lovgivning og retten til at bevare ydelser ved arbejdsløshed, når den pågældende befinder sig i udlandet.

Rådet er af den opfattelse, at de pågældende bestemmelser ikke kommer i strid med traktatens artikel 51, fordi de stiller visse betingelser for de tildelte rettigheder. Det fremgår nemlig af Domstolens praksis (dom af 19.6.1980, forenede sager 41/79, 121/79 og 796/79, Testa), at artikel 51 »ikke [forbyder] fællesskabslovgiver at knytte betingelser til eller at sætte grænser for de rettigheder, som han giver med henblik på at sikre den frie bevægelighed for arbejdskraften« (se også den nævnte dom af 16.5.1991, sag C-272/90, Van Noorden).

Rådet har henvist til, at indførelsen af de pågældende betingelser er et bevidst politisk valg, som har til formål at undgå eksport af arbejdsløshed. I disse to artikler har den stillede betingelse til formål at bevirke, at det er den stat, hvor arbejdstageren har betalt bidrag, som afholder udgiften ved udbetaling af ydelser ved arbejdsløshed, og at tilskynde arbejdsløse til først at søge arbejde i denne stat og først derefter eventuelt i en anden medlemsstat. Uden sådanne betingelser ville man ifølge Rådet blive vidne til en eksport af arbejdsløshed til de medlemsstater, som tildeler de højeste ydelser, hvilket, i hvert fald på kort sigt, ville pålægge disse medlemsstater en uacceptabel byrde.

Rådet ser derfor ingen grund til at erklære artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ugyldige.

Kommissionen har indledningsvis fremhævet, at Gray hører til det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71 som defineret i artikel 2, stk. 2.

Kommissionen har først anført, at det præjudicielle spørgsmål synes at forudsætte, at Det Forenede Kongerige var den kompetente stat i henhold til artikel 67, stk. 1, og at der, såfremt bestemmelserne i samme artikels stk. 3 ikke fandtes, ville være blevet taget hensyn til de spanske sociale sikringsbidrag, som Gray havde betalt, da han ansøgte om ydelser ved arbejdsløshed den 28. februar 1990.

Ifølge Kommissionen er den kompetente institution i henhold til artikel 67, stk. 1, imidlertid i det tilfælde, der er tale om i hovedsagen, den spanske institution. Som det nemlig fremgår af Domstolens praksis, er en arbejdsløs omfattet af lovgivningen i den stat, hvor han senest har været beskæftiget

(dom af 7.3.1985, sag 145/84, Cochet, Sml. s. 801). De nyere domme af 21. februar 1991 (sag C-140/88, Noij, Sml. I, s. 387) og Daalmeijer (sag C-245/88, Sml. I, s. 555) har herved ingen betydning, fordi disse sager vedrørte personer, som definitivt var ophørt med at arbejde.

Ifølge Kommissionen er spørgsmålet om, hvilken stat der er kompetent i et tilfælde som det foreliggende, afgjort definitivt i Domstolens dom af 16. maj 1991 i sag C-272/90, Van Noorden, præmis 10, hvor Domstolen fastslog, at

»en arbejdssøgende, der aldrig har været omfattet af den sociale lovgivning i den medlemsstat, hvor han ansøger om arbejdsløshedsydelser, og som således ikke senest har tilbagelagt forsikrings- eller beskæftigelsesperioder efter lovgivningen i denne medlemsstat, ikke kan modtage arbejdsløshedsydelser i medfør af artikel 67 i forordning nr. 1408/71, men alene i medfør af samme forordnings artikel 69.«

Den omstændighed, at Gray til forskel fra Van Noorden i en vis periode har været omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning, er ifølge Kommissionen ikke til hinder for anvendelse af det princip, der fastslås i Van Noorden-dommen, fordi de bidrag, som Gray før 1971 havde betalt til den britiske sociale sikringsordning, ikke længere kunne påberåbes ved en ansøgning om sociale sikringsydelser i Det Forenede Kongerige.

Kommissionen har dernæst anført, at spørgsmålet vedrørende gyldigheden af artikel 69, stk. 1, synes at være baseret på en vildfarelse med hensyn til, hvilken stat der er kompetent. Efter Kommissionens opfattelse fremgår det nemlig implicit af den forelæggende rets ræsonnement, at hvis Gray ikke skulle have været tilmeldt som arbejdssøgende i den kompetente stat i fire uger før sin afrejse, ville han straks have haft ret til at begære ydelser ved arbejdsløshed i henhold til britisk lovgivning. Hvis retten havde været af den opfattelse, at Spanien var den kompetente stat, ville den efter Kommissionens mening uden nogen tvivl have accepteret, at retten til ydelser i den kompetente stat skulle have været fastslået af den kompetente institution, før en person kunne oppebære disse ydelser i en anden medlemsstat.

Kommissionen har heraf konkluderet, at gyldigheden af artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke er genstand for nærværende sag, for hvis Gray ikke kan påberåbe sig fællesskabsrettens bestemmelser, er det fordi den kompetente stat er Spanien, og ikke på grund af de betingelser, som stilles i disse bestemmelser.

Efter Kommissionens opfattelse er det stillede spørgsmål kun relevant, hvis man forstår det i den bredeste betydning, således at det ikke blot vedrører gyldigheden af de nævnte bestemmelser, men også spørgsmålet, om EØF-traktatens artikel 51 pålægger Rådet at vedtage en lovgivning, som giver en person i Gray's situation mulighed for at oppebære ydelser ved arbejdsløshed i henhold til lovgivningen i den stat, i hvilken han i øjeblikket er bosat.

Hvad for det første angår foreneligheden mellem forordningens artikel 67 og traktatens artikel 51, har Kommissionen anført, at

når Gray hævder at have ret til ydelser ved arbejdsløshed umiddelbart efter sin tilbagevenden til Det Forenede Kongerige, forudsætter dette, enten at de rettigheder, som han har erhvervet i henhold til den spanske sociale sikringsordning, kan påberåbes over for de britiske myndigheder, således at der opnås ydelser ved arbejdsløshed i Det Forenede Kongerige, eller at udøvelsen af retten til fri bevægelighed giver ham krav på, at der ikke tages hensyn til de nationale bestemmelser om betingelser vedrørende bidrag. Efter Kommissionens opfattelse er det dog åbenbart, at hverken traktatens artikel 51 eller nogen anden bestemmelse i kapitel 1 i traktatens afsnit III giver en umiddelbart anvendelig ret til at fravige de nationale bestemmelser om de bidrag, der er nødvendige for at gøre krav på udbetaling af ydelser ved arbejdsløshed.

Kommissionen har herved anført, at traktatens artikel 51 forpligter Rådet til at træffe foranstaltninger, der sikrer sammenlægning af perioder, som tages i betragtning i en medlemsstat med henblik på at erhverve og bevare ret til ydelser i en anden medlemsstat. I betragtning af, at den kompetente stat kun kan være beskæftigelsesstaten eller den seneste beskæftigelsesstat, kan Gray efter Kommissionens opfattelse ikke under henvisning til artikel 51 påberåbe sig ret til de omtvistede ydelser.

Ifølge Kommissionen fremgår det af dommen af 21. oktober 1975 i den førnævnte Petroni-sag, at de bestemmelser i forordning nr. 1408/71, som ikke gør indgreb i en persons rettigheder i henhold til national lovgivning, er gyldige. De to pensioners sammenlagte størrelse var højere end det beløb, som ville være blevet betalt, såfremt ansøgeren aldrig havde udøvet sin ret til fri bevægelighed, og en af de kompetente institutioner nedsatte vedkommendes pensions størrelse i henhold til artikel 46, stk. 3, i forordning nr. 1408/71.

Kommissionen har henvist til, at Domstolen på spørgsmål om denne bestemmelses forenelighed med traktatens artikel 51 har præciseret, at begrebet sammenlægning i denne artikel kun kan anvendes, såfremt en person successivt eller alternativt har været forsikret i henhold til lovgivningen i to eller flere medlemsstater. I den foreliggende sag kan der dog efter Kommissionens opfattelse ikke være tale om at foretage en sammenlægning med de spanske bidrag, fordi Gray ikke var forsikret efter den britiske ordning på det pågældende tidspunkt.

Kommissionen er af den opfattelse, at der følgelig, til forskel fra det problem der forelå i Petroni-sagen, ikke er tale om en situation, hvor anvendelsen af fællesskabsregler berøver en person ydelser, som denne kunne have opnået i henhold til national lovgivning.

Kommissionen har tilføjet, at Gray's mulighed for at ansøge om ydelser ved arbejdsløshed i Det Forenede Kongerige langt fra anfægtes af eksistensen af artikel 67, stk. 3, men snarere bekræftes, hvis man betragter denne artikel i sin helhed.

Endelig er det ikke fordi artikel 67 ikke udvider Gray's rettigheder tilstrækkeligt, at artikel 67, stk. 3, er uforenelig med traktatens artikel 51.

Hvad dernæst angår foreneligheden af artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, med traktatens artikel 51, fremgår det ifølge

Kommissionen, at spørgsmålet her ikke drejer sig om gyldigheden af retten til at opnå ydelser ved arbejdsløshed i en anden medlemsstat end den kompetente stat, men snarere om betingelsen i artikel 69, stk. 1, litra a), for at gøre krav herpå, som går ud på, at en person skal have været tilmeldt som arbejdssøgende i den kompetente stat i mindst fire uger før sin afrejse.

Kommissionen har herved henvist til, at gyldigheden af artikel 69 er blevet behandlet i dommen af 19. juni 1980, den førnævnte sag 41/79, Testa. I denne sag var en ansøgning om, at den kompetente institution i den kompetente stat udbetalte ydelser ved arbejdsløshed, blevet afslået med den begrundelse, at ansøgeren, som havde udøvet retten i henhold til forordningens artikel 69 til at oppebære ydelser ved arbejdsløshed, som blev udbetalt af den kompetente institution i en anden medlemsstat, ikke var vendt tilbage til den kompetente stat i en periode på over tre måneder.

På spørgsmålet om, hvorvidt artikel 69, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 var forenelig med traktatens artikel 48-51, udtalte Domstolen, at denne artikel

»giver... den arbejdstager, som udnytter bestemmelsen, en fordel frem for den arbejdstager, som forbliver i den kompetente medlemsstat, for så vidt som førstnævnte arbejdstager i et tidsrum af tre måneder fritages for forpligtelsen til at stille sig til rådighed for den kompetente medlemsstats arbejdsformidling... (præmis 13).

Den i artikel 69 indeholdte ret til bevaring af ydelser ved arbejdsløshed medvirker derfor til at sikre arbejdskraftens frie bevægelighed i overensstemmelse med traktatens artikel 51. Den omstændighed, at denne ret er begrænset i tid og undergivet visse betingelser, kan ikke bevirke, at artikel 69, stk. 2, er i strid med artikel 51. Denne sidste bestemmelse forbyder ikke fællesskabslovgiver at knytte betingelser til eller at sætte grænser for de rettigheder, som han giver med henblik på at sikre den frie bevægelighed for arbejdskraften« (præmis 14).

Kommissionen har dernæst citeret A. Arnell (*The General Principles of EEC Law and the Individual*, s. 156), der i en kommentar til dommen i de to nævnte sager (Petroni og Testa) skriver, at:

»Den væsentlige forskel mellem de faktiske omstændigheder i Testa- og Petroni-dommene synes at hidrøre fra, at ansøgerne i den første sag påberåbte sig fællesskabsretten til støtte for deres krav på tyske ydelser på det tidspunkt, hvor de var i Italien, idet national ret ikke gav dem mulighed for at gøre et sådant skridt. I Petroni-sagen behøvede ansøgerne ikke at påberåbe sig fællesskabsretten: De ønskede alene at gøre rettigheder gældende, som de nationale myndigheder gav dem, og det lykkedes dem at overbevise Domstolen om, at fællesskabsretten ikke måtte bevirke, at de blev berøvet disse rettigheder.«

Skønt Kommissionen er klar over den ulempe, som rammer en person, der begiver sig til en anden medlemsstat for søge arbejde dér umiddelbart efter at have mistet sit arbejde, jf. artikel 69, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, men af grunde svarende til de ovenfor anførte vedrørende artikel 67, stk. 3, mener den dog ikke, at en sådan ulempe er i strid med EØF-traktaten.

Som Domstolen har fastslået i Testa-sagen, udvider artikel 69 arbejdsløses rettigheder, og det er ikke i strid med traktatens artikel 51 at stille visse betingelser for udøvelsen af disse rettigheder. Denne dom giver ifølge Kommissionen grundlag for at konkludere, at samme forordnings artikel 69, stk. 1, er gyldig.

Kommissionen har endelig anført, at hvis et af dens forslag vedrørende social sikring var blevet vedtaget, ville den pågældende kunne have krævet ydelser ved arbejdsløshed ved sin tilbagevenden til Det Forenede Kongerige. I dens forslag til ændring af forordning nr. 1408/71, som blev forelagt Rådet den 18. juli 1980 (EFT C 169 af 9.7.1980), stod der i den femte betragtning, at »arbejdstagere, som er blevet arbejdsløse i en medlemsstat, bør derfor have mulighed for at tage bopæl i en anden medlemsstat, som de har en større tilknytning til, uden at de mister retten til arbejdsløshedsunderstøttelse«.

Kommissionen har præciseret, at eksistensen af dette forslag, som Rådet ikke vedtog, og hvorefter der skulle indsættes en artikel 69a i forordningen, som bestemte, at en arbejdsløs arbejdstager kunne flytte sin bopæl til en anden medlemsstat og dér begære ydelser ved arbejdsløshed, som om han havde været omfattet af denne stats lovgivning under sin seneste beskæftigelsesperiode, beviser, at forordningen i sin nugældende version ikke i det foreliggende tilfælde giver Gray mulighed for at begære ydelser ved arbejdsløshed.

Kommissionen har derfor konkluderet, at Domstolen bør besvare det første præjudicielle spørgsmål benægtende. Det bliver følgelig overflødigt at besvare det andet spørgsmål, som under alle omstændigheder går ud over Domstolens kompetence, når den behandler en præjudiciel sag, fordi det opfordrer Domstolen til at udtale sig om anvendelsen af fællesskabslovgivningen på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, hvilket henhører under den forelæggende rets kompetence (dom af 27.3.1963, forenede sager 28/62-30/62, Da Costa, Sml. 1954-1964, s. 395, org. ref.: Rec. s. 59).

Såfremt Domstolen alligevel er af den opfattelse, at de udtrykkeligt og stiltiende stillede spørgsmål om fællesskabsretten bør besvares, foreslår Kommissionen at besvare dem således:

»Gyldigheden af artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71 har ingen betydning for en ansøgning om ydelser ved arbejdsløshed, når den institution, der er kompetent til at udbetale disse ydelser, ikke er den institution, hos hvilken der ansøges om arbejdsløshedsydelserne.

Artikel 67, stk. 3, og artikel 69, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71 giver, for så vidt de er en del af den ved forordningen indførte ordning for koordinering af sociale sikringsordninger, de arbejdstagere, som udøver deres ret til fri bevægelighed, rettigheder og fordele og formindsker ikke de ydelser, som disse arbejdstagere har ret til i henhold til national lovgivning; følgelig fraviger disse artikler ikke traktatens artikel 51 og er derfor ikke ugyldige.«

J. C. Moitinho de Almeida

Refererende dommer